Archive of SID

پژوهشي

مجلـــــه دانشـــــگاه علـــــوم پـــزشكـــــي مـــازنـــــدران
دوره پانزدهم شماره 50 بهمن و اسفند سال 1384 (96-90)

بررسي شاخص‌هاي كيفيت گفتار در كودكان فارسي زبان طبيعي 4-5 ساله در شهرهاي سمنان، بيرجند و تنكابن، سال 1383

محمدمجيد اوريادي زنجاني(M.Sc.)*+ راهب قرباني(Ph.D.)**

چكيده

سابقه و هدف : توانايي زباني در يك فرد از طريق پنج شاخص كيفيت گفتار؛ رواني گفتار، دقت گفتار، پيچيدگي گفتار، سرعت گفتار و ميزان واژگان در دسترس بررسي مي‌شود. اين مطالعه چهار شاخص (به استثناي دقت گفتار)را در كودكان طبيعي فارسي زبان 5-4 ساله شهرهاي سمنان، تنكابن و بيرجند بررسي مي‌كند.

مواد و روش‌ها : مطالعه از نوع توصيفي- تحليلي مي‌باشد. تعداد 30 نمونه در هر شهر و جمعا 90 كودك از ميان كودكان مهدهاي‌كودك، پس از گرفتن آزمون انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند. پس از جمع‌آوري نمونه‌هاي گفتاري، داده‌ها تحليل و مشخصه‌هاي فرعي محاسبه شد و در نهايت نتايج حاصله در سه شهر با استفاده از آناليز واريانس يك طرفه و كروسكال واليس مقايسه گرديد.

يافته‌ها : ميانگين طول پنج گفته طولاني و ميانگين تعداد فعل در جمله در گفتار آزاد كودكان سمناني به طور معني‌داري از كودكان بيرجندي بيشتر بوده اما ميانگين تعداد بندهاي وابسته در جمله در گفتار توصيفي كودكان تنكابني و بيرجندي بيشتر از كودكان سمناني بود. همچنين غناي واژگاني در گفتار آزاد و سرعت گفتار آزاد و توصيفي كودكان بيرجندي از كودكان سمناني و تنكابني بيشتر و نهايتاً ميانگين طول گفته در گفتار توصيفي كودكان سمناني از كودكان تنكابني بيشتر بود.

استنتاج : گويش بر شاخص‌هاي كيفيت گفتار فرد تاثير مي‌گذارد. بنابراين بايستي در ارزيابي، تشخيص و درمان اختلالات زباني كودكان داراي گويش‌هاي مختلف، تفاوت‌هاي مربوط به كيفيت گفتار آنها را در نظر گرفت.

واژه‌هاي كليدي : كودكان، گويش، كيفيت گفتار، ميانگين طول گفته، غناي واژگاني

مقدمه

ابزار لازم براي بررسي توانش و كنش زباني يك فرد، توجه به كيفيت گفتار مي‌باشد كه داراي 5 شاخص عيني و اصلي؛ روانيگفتار،پيچيدگيگفتار، واژگان قابل دسترس، سرعتگفتار و دقت گفتار است. از اين ميان 4 شاخص اول مربوط به گفتار سالم و بدون اختلال بوده و ازمشخصه‌هاي فرعي زيرتشكيل‌شده‌اند؛تعدادكل‌واژه‌ها، ميانگين طول‌گفته (Mean length of

www.SID.ir

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-11]

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Archive of SID

(utterance-MLU)، ميانگين طول5گفته درجمله، طولاني،ميانگين تعداد فعل

* كارشناس ارشد آسيبشناسيگفتار- زبان، عضو هيأت علمي دانشگاه علوم پزشكي سمنان *+
سمنان : بلوار 17 شهريور، پلاك 78
**دكتراي آمار زيستي، عضو هيات علمي دانشگاه علوم پزشكي سمنان

E تاريخ دريافت : 83/10/26 تاريخ ارجاع جهت اصلاحات : 83/12/15 تاريخ تصويب: 84/5/12

ميانگين تعداد بند وابسته درجمله، غناي واژگاني و تعداد كلمه در دقيقه(4،5). براساس نظر براون ميانگين طول گفته از زباني به زباني ديگر متغير است(6). همچنين براساس نظر رسكرلا و آچنبك امتيازات مربوط به واژگان وميانگين طولگفته دركودكان نژادسفيد به طور معنيداري بالاتر از نژاد آفريقايي- آمريكايي است(7). به دليل محدوديتهاي موجود در زمينه تستهاي هنجاريابي شده و فقدان اين تستها در زبانهاي خاص، نمونه زباني خودانگيخته يك بخش مهم در ارزيابي زباني ميباشد. مطالعهاي كه توسط سات وود و راسل درباره مقايسه سه روش نمونهبرداري زباني مكالمه، بازي آزاد و داستان گويي بر روي ده پسر 5 ساله آفريقايي زبان انجام گرفت نشان داد كه مكالمه و داستانگويي بيشتر از بازي آزاد ساختهاي نحوي پيچيده را فراخوانيكرده درحاليكه داستانگويي نسبت به مكالمه و بازي آزاد گفتههاي طولانيتري را فراخواني ميكند. در نهايت توصيه شده است كه درمانگر ميتواند روشي را براي جمعآوري نمونه زباني انتخابكنندهكه بيشترين تناسب را با شخصيت و سبك ارتباط كودك دارد(9). در تحقيقات مختلفي كه توسط براون، ميلر و آلن و همكاران بر رويMLUكودكان4 تا 5 ساله انجامگرفت، ميزان MLU درسنين51، 54، 57 و60 ماهگي به ترتيب عبارت بودند از : 3/7-5/7 ، 3/8 -6/1 ، 3/8 -6/5 ، 4-6/8 (8). در تحقيقي كه توسط آقا رسولي در شهر تهران انجام شد، بين MLU برحسب تكواژ و تعداد فعل در جمله در كودكان 3 تا 5 ساله در دو موقعيت گفتار آزاد وتوصيفي تفاوت معنيداري وجودنداشت. جنسيت نيز در اين دو مشخصه تفاوت معنيداري ايجاد نكرد(1). در تحقيق ديگري كه توسط مريم عبداني بابكي در شهر بابك بر روي كودكان 4 تا 5 ساله صورت گرفت، MLU برحسب تكواژ در پسران4/66 و در دختران4/43 و تعداد فعل در جمله در پسران 0/8 و در دختران 0/69 به دست آمد كه اختلاف ميان اين مشخصهها برحسب جنسيت معنيدار نبوده است. اما MLU در گروههاي سني 4-4/5 و 4/5-5 ساله به ترتيب 4/14 و 4/86 بوده كه اختلاف معنيدار بود(3). براساس تحقيقات پيتر و همكاران و پيندزولا و همكاران سرعت گفتار برحسب تعداد هجاها در دقيقه در موقعيت گفتار محاورهاي در كودكان 4 ساله 117 تا 183 و در كودكان 5 ساله 109 تا 183 هجا در دقيقه است(2).

ارزيابي و درمان اختلالاتزباني دركودكان بايستي براساس مشخصههاي زباني طبيعي صورت گيرد. از طرفي مشخص نيست كه آيا بايستي در ارزيابي و درمان كودكان دچار اختلالات زباني در شهرهايي كه داراي

www.SID.ir
[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-11]
PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Archive of SID

گويش‌هاي مختلف زبان فارسي هستند، گويش را به عنوان يك عامل موثر بر رشد مشخصه‌هاي زباني طبيعي لحاظ نمود يا خير. از آنجائيكه در زبان فارسي چنين مطالعه‌اي انجام نگرفته است، محقق در اين پژوهش تاثير گويش بر رشد مشخصه‌هاي زباني،كيفيت زبانيكودكان سمناني، بيرجندي وتنكابني را به‌ترتيب به عنوان نمونه‌اي ازگويش‌هاي سمناني، خراساني و مازندراني موردمطالعه قرار مي‌دهد.

مواد و روش ها

مطالعه ازنوع توصيفي-تحليلي مي‌باشد.آزمودني‌ها در اين تحقيق 90 كودك 5-4 ساله طبيعي فارسي زبان داراي گويش‌هاي سمناني، بيرجندي و تنكابني در قالب سه گروه30 نفري در سه شهر سمنان، بيرجند و تنكابن موردمطالعه قرارگرفتند. اينكودكان ازميان خانواده‌هايي انتخاب شدند كه نه تنها ساكن شهرهاي موردنظر بودند، بلكه اصليت آنها سمناني، بيرجندي و تنكابني بود.

به دليل محدود بودن تعداد كودكان در مهدكودك‌ها، آزمودني‌ها به روش غيرتصادفي از ميان كودكان مهدكودك‌ها براساس پرسشنامه، سياهه رشدي و مصاحبه با والدين و مربي مهدكودك و نهايتا تاييد معيارهاي سن، طبيعي بودن، فارسي زبان و بومي بودن انتخاب شدند. بدين‌صورت كه در ابتدا مصاحبه‌اي با والدين و مربي مهدكودك در ارتباط با بومي بودن و روند رشدكودك به عمل آمده و سپس درصورت تاييد طبيعي بودن كودك از سوي والدين و مربي كودك، از طريق سياهه‌هاي رشد زباني و حركتي مربوط به سن 5-4 سالگي، نقاط عطف رشدي كودك مورد بررسي دقيق قرار مي‌گرفت و در صورت تطابق كامل رشد كودك با معيارهاي رشد زباني و حركتي، كودك به عنوان آزمودني در نظر گرفته مي‌شد. لازم به ذكر است كه منظور از كودكان طبيعي در اين مطالعه، كودكاني هستندكه هم ازلحاظ رشد عقلي و هم ازجنبه رشد زباني در حد سن تقويمي خود مي‌باشند. هم‌چنين با در نظر گرفتن نتايج حاصل ازتحقيقات انجام گرفته مبني بر عدم تاثير جنسيت برمشخصه‌هاي زبانيMLU برحسب تكواژ و تعداد فعل در جمله در كودكان 4 تا 5 ساله، در اين تحقيق جنسيت به‌عنوان يك متغيرخنثي درنظرگرفته شد.

جهت به دست آوردن نمونه‌گفتاري آزمودني‌ها از روش مكالمه استفاده شد بدين صورت كه ابتدا نمونه گفتار آزاد از طريق سوالاتي درباره موضوعات مختلف و نمونه‌گفتار توصيفي از طريق توصيف تصاوير معين در موردهركودك توسط واكمن(SONY مدلTCS-30D) بر روي نوارضبط شده و سپس به‌صورتكتبي آوانگاري شدند. مشخصه‌هاي زباني مورد بررسي در اين پژوهش عبارتند از: تعدادكل واژه‌ها، ميانگين طول گفته، ميانگين طول 5 گفته طولاني، ميانگين تعداد فعل در جمله، ميانگين تعداد بند وابسته درجمله، غناي واژگاني و تعداد كلمه در دقيقه.

نمونه‌هايگفتاري ثبت شده مورد تحليل قرارگرفته و هريك از مشخصه‌هاي زباني در هر نمونه محاسبه شده و سرانجام داده‌هاي به دست آمده مورد تحليل آماري قرار گرفتند.

جهتمقايسه داده‌هايمربوط به‌گفتارآزاد وتوصيفي درصورت نرمال بودن توزيع متغيرها، از

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-11]

www.SID.ir
PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Archive of SID

آزمونt زوجهي و در غير اين صورت از آزمون ويلكاكسون و جهت مقايسه داده‌هاي مربوط به‌گويش در صورت نرمال بودن توزيع متغيرها از آزمون آناليز واريانس يكطرفه و در غير اين‌صورت از آزمون كروسكال- واليس استفاده شد و P<0/05 به عنوان سطح معني‌داري در نظر گرفته شد.

يافته‌ها

چنانچه جدول شماره 1 نشان مي‌دهد، بين MLU برحسب تكواژ در گفتار آزاد كودكان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنكابني تفاوت معني‌داري وجود ندارد (P=0/068).

جدول شماره 1: مقايسه ميانگين مشخصه‌هاي زباني در گفتار آزاد كودكان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنكابني،سال 1383

مشخصه زباني	گويش	Mean	S.D	P-value
ميانگين طول گفته	سمناني	5/11	0/61	0/068
	بيرجندي	4/87	0/70	
	تنكابني	5/28	0/69	
ميانگين طول 5 گفته طولاني	سمناني	5/37	0/84	0/000
	بيرجندي	4/45	0/82	
	تنكابني	5/42	0/96	
ميانگين تعداد فعل در جمله	سمناني	0/86	0/11	0/000
	بيرجندي	0/78	0/1	
	تنكابني	0/96	0/12	
ميانگين تعداد بند وابسته در جمله	سمناني	0/1	0/08	0/097
	بيرجندي	0/057	0/07	
	تنكابني	0/086	0/08	
غناي واژگاني	سمناني	0/55	0/094	0/000
	بيرجندي	0/7	0/097	
	تنكابني	0/57	0/095	
سرعت گفتار	سمناني	85/81	22/33	0/000
	بيرجندي	113/31	25/88	
	تنكابني	81/23	17/90	

باتوجه به جدول شماره2 بين MLU برحسب تكواژ در گفتار توصيفي كودكان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنكابني تفاوت معني‌داري وجود دارد (P=0/019). بدين صورت كه MLU در گفتار توصيفي كودكان سمناني نسبت به كودكان تنكابني بيشتر است.

جدول شماره 2: مقايسه ميانگين مشخصه‌هاي زباني در گفتار توصيفي كودكان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنكابني،سال 1383

مشخصه زباني	گويش	Mean	S.D	P-value
ميانگين طول گفته	سمناني	6/74	0/92	0/019
	بيرجندي	6/31	0/8	
	تنكابني	6/15	0/75	
ميانگين طول 5 گفته طولاني	سمناني	7/05	1/10	0/04
	بيرجندي	6/22	0/98	
	تنكابني	6/32	0/87	
ميانگين تعداد فعل در جمله	سمناني	0/97	0/10	0/04
	بيرجندي	1/05	0/12	
	تنكابني	1/04	0/094	
ميانگين تعداد بند وابسته در جمله	سمناني	0/032	0/032	0/012
	بيرجندي	0/059	0/07	
	تنكابني	0/064	0/054	
غناي واژگاني	سمناني	0/37	0/1	0/000
	بيرجندي	0/43	0/058	
	تنكابني	0/47	0/088	
سرعت گفتار	سمناني	77/21	18/34	0/000
	بيرجندي	142/1	21/74	
	تنكابني	102/58	15/21	

بين ميانگين طول 5 گفته طولاني در گفتار آزاد كودكان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنكابني تفاوت معني‌داري وجود دارد (P=0/000). بدين صورت كه ميانگين طول 5 گفته طولاني درگفتار آزاد كودكان سمناني و تنكابني نسبت به كودكان بيرجندي بيشتر است(جدول شماره 1).

با توجه به جدول شماره 2 بين ميانگين طول 5 گفته طولاني در گفتار توصيفي كودكان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنكابني تفاوت معني‌داري وجود دارد (P=0/04). بدين صورت كه ميانگين طول 5 گفته طولاني در گفتار توصيفي كودكان سمناني از كودكان بيرجندي و تنكابني بيشتر است. بين ميانگين تعداد

www.SID.ir
[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-11]
PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Archive of SID

فعل در جمله در گفتار آزاد کودکان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنکابني تفاوت معني‌داري وجود دارد (P=0/000) بدين‌صورت که ميانگين تعداد فعل از جمله در گفتار آزاد کودکان تنکابي از کودکان سمناني و کودکان سمناني از کودکان بيرجندي بيشتر است (جدول شماره 1).

همان‌گونه که در جدول شماره 2 ديده مي‌شود بين ميانگين تعداد فعل در جمله در گفتار توصيفي کودکان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنکابني تفاوت معني‌داري وجود دارد (P=0/04). به اين صورت که ميانگين تعداد فعل در جمله در گفتار توصيفي کودکان بيرجندي و تنکابني نسبت به کودکان سمناني بيشتر است.

بين ميانگين تعداد بندهاي وابسته در جمله در گفتار آزادکودکان5-4ساله سمناني، بيرجندي وتنکابني‌تفاوت معني‌داري وجود ندارد (P=0/097) (جدول شماره 1).

با توجه به آنچه در جدول شماره 2 آمده است بين ميانگين تعداد بندهاي وابسته در جمله در گفتار توصيفي کودکان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنکابني تفاوت معني‌داري وجود دارد (P=0/012). به اين صورت که ميانگين تعداد بندهاي وابسته در جمله در گفتار توصيفي کودکان بيرجندي و تنکابني نسبت به کودکان سمناني بيشتر است.

همان‌طورکه در جدول شماره 1 مشاهده مي‌گردد بين غناي واژگاني در گفتار آزاد کودکان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنکابني تفاوت معني‌داري وجود دارد (P=0/000). بدين صورت که غناي واژگاني در گفتار آزاد کودکان بيرجندي از کودکان سمناني و تنکابني بيشتر است.

بين غناي واژگاني در گفتار توصيفي کودکان 5-4 ساله‌سمناني، بيرجندي وتنکابني تفاوت‌معني‌داري وجود دارد (P=0/000). بدين صورت که غناي واژگاني در گفتار توصيفي کودکان بيرجندي و تنکابني از کودکان سمناني بيشتر است (جدول شماره 2).

در جدول شماره 1 مشاهده مي‌شود که بين سرعت گفتارآزادکودکان5-4 ساله سمناني،بيرجندي و تنکابني تفاوت معني‌داري وجود دارد(P=0/000). به اين‌صورت که سرعت‌گفتارآزادکودکان بيرجندي نسبت به‌کودکان سمناني و تنکابني بيشتر است.

باتوجه به جدول شماره2 بين سرعت گفتار توصيفي کودکان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنکابني تفاوت معني‌داري وجود دارد (P=0/000). بدين صورت که سرعت‌گفتارتوصيفي‌کودکان‌بيرجندي نسبت به‌کودکان تنکابني و کودکان تنکابني نسبت به کودکان سمناني بيشتر است.

براساس نتايج به دست آمده در جدول شماره 3 بين ميانگين شاخص رواني گفتار در کودکان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنکابني تفاوت معني‌داري وجود دارد (P=0/001). به طوري که ميانگين شاخص رواني گفتارکودکان سمناني ازکودکان بيرجندي بيشتر است.

جدول شماره 3: مقايسه ميانگين مشخصه‌هاي زباني در گفتار کودکان 5-4 ساله سمناني، بيرجندي و تنکابني،سال 1383

مشخصه زباني	گويش	Mean	S.D	Min	Max	P-value
روان گفتار	سمناني	6/07	0/69	4/53	7/61	0/001
	بيرجندي	5/46	0/56	4/43	6/46	
	تنکابي	5/79	0/60	4/58	6/80	

www.SID.ir
[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-11]
PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Archive of SID

پيچيدگي گفتار	سناني	3/65	1/94	2/47	13/8	0/526
	بيرجندي	3/37	2/12	2/50	14/5	
	تنكابني	3/16	0/31	2/49	3/69	
واژگان‌قابل دسترسي	سناني	0/46	0/09	0/32	0/65	0/000
	بيرجندي	0/56	0/06	0/44	0/67	
	تنكابني	0/52	0/07	0/36	0/64	
سرعت گفتار	سناني	81/51	17/12	50/04	116/85	0/000
	بيرجندي	127/70	20/09	82/05	168/16	
	تنكابني	91/90	14/60	62/28	129/94	

بين ميانگين شاخص پيچيدگي دركودكان4-5 ساله سناني، بيرجندي و تنكابني تفاوت معني‌داري وجود ندارد (P=0/526) (جدول شماره 3).

نتايج حاصله در جدول شماره 3 نشان مي‌دهد كه بين ميانگين شاخص واژگان قابل دسترس در كودكان 4-5 ساله سناني، بيرجندي و تنكابني تفاوت معني‌داري وجود دارد (P=0/000). به نحوي كه ميانگين شاخص واژگان قابل دسترس در كودكان سناني نسبت به كودكان بيرجندي و تنكابني كم‌تر است.

بين سرعت‌گفتار برحسب‌كلمه در دقيقه دركودكان 4-5 ساله سناني، بيرجندي و تنكابني تفاوت معني‌داري وجود دارد (P=0/000). به اين‌صورت كه سرعت گفتار دركودكان بيرجندي نسبت به‌كودكان سناني و تنكابني بيشتر است (جدول شماره 3).

بحث

نتايج نشان دادكه بين توانش و كنش زباني‌كودكان 4 تا 5 ساله داراي گويش سناني در مقايسه با كودكان هم‌سن داراي گويش بيرجندي و گويش تنكابني، تفاوت‌هاي حائز اهميتي وجود دارد. هم‌چنين ميانگين طول پنج گفته طولاني و ميانگين تعداد فعل در جمله در گفتار آزادكودكان سناني به‌طور معني‌داري ازكودكان بيرجندي بيشتر بوده اما ميانگين تعداد بندهاي وابسته در جمله در گفتار توصيفي كودكان تنكابني و بيرجندي بيشتر از كودكان سناني بود. هم‌چنين غناي واژگاني در گفتار آزاد و سرعت گفتار آزاد و توصيفي كودكان بيرجندي ازكودكان سناني و تنكابني بيشتر بود. نهايتاً ميانگين طول گفته درگفتار توصيفي كودكان سناني از كودكان تنكابني بيشتر بود. اين يافته با نظر براون مبني بر اين كه ميانگين طول گفته از زباني به زبان ديگر متغير است، همخواني دارد. همچنين نتايج بدست آمده در اين پژوهش مبني بر تفاوت معني‌دار بين MLU و ميانگين تعداد فعل در جمله در گفتار آزاد بين كودكان سناني، بيرجندي و تنكابني با نتايج حاصل از تحقيقي كه توسط آقارسولي درتهران بر رويMLU برحسب‌تكواژ و تعداد فعل در جمله در كودكان 3 تا 5 ساله در دو موقعيت گفتار آزاد و توصيفي انجام گرفت، مغايرت دارد و اين تفاوت در نتايج، خود نشانه‌اي است از اين‌كه بين كودكان متاثر ازگويش تهراني با كودكان متاثر از گويش‌هاي سناني، بيرجندي و تنكابني در رشد مشخصه‌هاي زباني تفاوت وجود دارد. بنابراين باتوجه به يافته‌هاي موجود به‌نظرمي‌رسدكه‌گويش بر روي رشد مشخصه‌هاي زباني دركودك تاثير دارد. از طرف ديگر، شاخص‌هاي اصلي‌كيفيت گفتار توسط اين مشخصه‌هاي زباني تعريف و سنجيده مي‌شوند، به نحوي كه ميانگين مجموع دو مشخصه ميانگين طول گفته و ميانگين طول 5 گفته طولاني تشكيل شاخص رواني گفتار، ميانگين مجموع چهار مشخصه ميانگين طول گفته، ميانگين طول 5 گفته طولاني، ميانگين تعداد فعل در جمله و ميانگين تعداد بندهاي وابسته در جمله تشكيل شاخص پيچيدگي گفتار، مشخصه غناي واژگاني تشكيل شاخص واژگان قابل دسترس

www.SID.ir

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-11]

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Archive of SID

و مشخصه تعداد كلمه در دقيقه شاخص سرعت گفتار را تشكيل مي‌دهند. نتايج حاصل از مقايسه اين شاخص‌هاي اصلي بين كوكان 4 تا 5 ساله داراي گويش سناني وكودكان همسن داراي‌گويش بيرجندي و گويش تنكابني حاكي از اين است كه رواني گفتار كودكان سناني از كودكان بيرجندي بيشتر است در حالي كه سرعت گفتار كودكان سناني از كودكان بيرجندي و واژگان قابل دسترس در كودكان سناني از كودكان بيرجندي و تنكابني كم‌تر مي‌باشد. در مقايسه با نتايج حاصل از تحقيقات پيترو همكاران و پيندزولا و همكاران كه سرعت فتار دركودكان 4 و5 ساله را بر حسب تعداد هجاها در دقيقه درموقعيت‌گفتار محاوره‌اي محاسبه كرده‌اند، سرعت گفتار كودكان سناني، بيرجندي و تنكابني برحسب تعدادكلمه در دقيقه با نتايج حاصله از تحقيقات مذكور همخواني دارد، چرا كه هجا واحدي كوچك‌تر از كلمه بوده و بنابراين در صورت محاسبه سرعت گفتاركودكان در اين مطالعه برحسب تعداد هجا در دقيقه، سرعت گفتار كودكان سناني، بيرجندي و تنكابني به مراتب بيشتر مي‌شد. بنابراين مشاهده مي‌شود كه‌گويش با سه شاخص اصلي كيفيت گفتار يعني رواني گفتار، واژگان قابل دسترس و سرعت گفتار رابطه دارد. از آنجا كه در اين مطالعه سعي شده است تا متغيرهاي ديگر از قبيل: آموزش، سن، طبيعي بودن و بومي بودن ثابت نگه‌داشته شده و تنها متغير تاثيرگذار گويش باشد، بنابراين مي‌توان نتيجه گرفت كه تفاوت‌هاي موجود در ميزان مشخصه‌هاي زباني مذكور در كودكان سناني، بيرجندي و تنكابني ناشي ازتاثير گويش در رشد زبان در اين كودكان است. براساس يافته اين پژوهش، گويش را مي‌توان به عنوان عاملي موثر بر نحوه رشد زباني كودك طبيعي به شمار آورد و تبعا در مواردي كه كودك با يك آسيب يا اختلال در رشد زباني مواجه است بايد در ارزيابي و درمان اختلال زباني وي عامل گويش را مورد توجه قرار داد. با اين حال به كارگيري نتايج حاصل از اين تحقيق مي‌تواند دچار نقايص زباني در كار باليني با كودكان سناني، بيرجندي و تنكابني سودمند باشد.

فهرست منابع

1. آقاي رسولي، زهرا. بررسي ويژگي‌هاي صرفي و نحوي گفتار كودكان 5-3 ساله فارسي زبان تهراني. ¤ө Ů ù ù ù. دانشگاه علوم پزشكي ايران، 1375.
2. شفيعي، بيژن. ĶħŮ ù Ů Ą ķ ù ə ə ù . چاپ اول، دانشگاه علوم پزشكي اصفهان، 1382 ، 35-28.
3. عبداني بابكي، مريم. بررسي ميانگين طول گفته در كودكان 5-4 ساله طبيعي شهرستان شهر بابك. ù ù Ƶ ù ə Ƶ ɣ ù ù ù. ¤ ù ə ùĶ Ą ə ө Ů دانشگاه علوم پزشكي ايران، 1379.
4. نيلي‌پور، رضا. ˝ù ù Ĭ ù ˝ù . چاپ اول، هرمس، 1380، 42-25.
5. نيلي‌پور،رضا. شاخص‌هاي عيني ارزيابي‌كيفيت‌گفتار.

www.SID.ir
[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-11]
PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Archive of SID

18 to 35 months old. ***J Speech Language Hearing R.*** 2002: 45(4): 744-744.

8. Roeser RJ, Pearson DW, Tobey EA. ***Speech-Language pathology desk reference.*** Thieme, 1998: 195-211.
9. Southwood F, Russell AF. Comparison of conversation, freeplay and story generation as methods of language sample elicitation. ***J Speech Language Hearing R.*** 2004; 47(2): 366-376.

(سال اول نهم)، 1371، 50-40.

6. Nicolosi L, Harryman E. ***Terminology of communication disordfer.*** 4th ed., Williams & Wilkins, 1996: 318-319.
7. Rescolar L, Achenbach TM. Use of the language development survey (LDS) in a national probability sample of children

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-11]

www.SID.ir

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com